

Мунтян Віктор Валентинович
студент 3 курсу,
спеціальність «Банківські технології та процеси»,
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»
Науковий керівник:
ст. викл. Циганюк Дмитро Леонідович

НЕОБХІДНІСТЬ ЗНИЖЕННЯ ДОЛАРИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ШЛЯХОМ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ РОЗРАХУНКОВИХ ВАЛЮТ В ЕКПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЯХ

Доларизація економіки спричиняє підвищення ризиковості середовища та проявляється через втрату доходів від сеньйоражу й інфляційне фінансування дефіциту державного бюджету. Крім того, високий рівень доларизації зумовлює:

- 1) зростання чутливості обмінного курсу до змін грошової пропозиції;
- 2) зниження дієвості облікової ставки як інструменту регулювання грошової маси;
- 3) посилення чутливості структури й обсягів грошової маси до коливань обмінного курсу національної валюти й девальвації очікувань та інші досить гострі проблеми [1].

У 2009 році доларизація економіки України склала 31,7 %, тим самим збільшивши свій показник на 1,1 % у порівнянні з 2008 роком. У 2009 році частки депозитів і кредитів в іноземних валютах до загальної суми в обох валютах становили відповідно 48 % і 51 %. На кінець вересня цього року дані показники затрималися на позначках 43 % і 47 %. Однак, незважаючи на невеликий спад у відносному значенні, абсолютне значення депозитів на сьогодні вже перевищує річні показники минулого року і більше за показник січня-вересня 2009 року на 7,86 %. В той час як валютне кредитування впало на 10,41 % в порівнянні з аналогічним періодом 2009 року [2].

З огляду на вищезазначене, можна констатувати, що на курс української гривні відносно долара США існує величезне навантаження, що знижує ефективність роботи НБУ по досягненню стабільності гривні.

Одним зі шляхів зниження навантаження на курс долара США та зниження рівня доларизації економіки України є перехід на взаєморозрахунки за товари та послуги з Росією в рублях. Актуальність цього кроку підсилюється ще і тим, що за 8 місяців 2010 року Україна збільшила товарообіг з РФ на 84,3 % [3]. За 2009 рік експорт та імпорт товарів з Росією склали відповідно 21,4 % і 29,1 %, або 8495 млн. дол. США та 13235,8 млн. дол. США. При цьому майже половина імпорту – це енергоносії.

Українська та російська влада вже почали робити кроки в напрямку

запровадження розрахунків у рублях. Так, в жовтні цього року Росія запропонувала Україні перейти на такі розрахунки, що в перспективі може зайняти два-три роки. При цьому це може позитивно позначитися на економіці обох країн, сприятиме мінімізації наслідків світової фінансової кризи та забезпечить від ризиків коливання американського долара [4].

Перехід на розрахунки в національній валюті – сучасна тенденція, характерна для багатьох країн. Неконтрольована емісія долара в США сприяє експорту інфляції в інші країни і посиленню ризиків для національних економік. Таким чином, Україна зможе себе застерегти себе від превалювання долара.

Однак до цього питання слід підходити обережно і здійснювати перехід, зважуючи кожен крок, оскільки неправильні рішення і дії можуть призвести до значних негативних економічних наслідків, таких як непередбачуваний курсовий стрибок, збільшення витрат вітчизняних підприємств і як наслідок, погіршення торгового балансу.

На сьогодні поки доцільним є перехід українських підприємств на розрахунки у рублях у випадку, якщо вони мають намір закуповувати в Росії матеріали для свого виробництва, таким чином стимулюючи розвиток в Україні виробництва готової продукції, та її експорт, в тому числі і в Росію. В інших випадках даний перехід може завдати більше шкоди економіці України.

Література:

1. Бабій, Н. Проблеми доларизації економіки України та шляхи її подолання [Електронний ресурс] : / Статті та блоги. – Режим доступу: <http://stattitablohy.ezreklama.com/pub/articles/biznies-iekonomika/probliemi-doarizatsiyi-iekonomiki-ukrayini-ta-shliakhi-yiyi-podolannia-2356.htm>. - Назва з заголовку екрана.
2. Статистичний бюлетень. Вересень 2010 [Електронний ресурс] : / Національний банк України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/Statist/elbul.htm>. - Назва з заголовку екрана.
3. Україна увеличила товарооборот с Россией на 84,3% [Електронний ресурс] : / Лига. Новости. – Режим доступу: <http://news.liga.net/news/N1031443.html>. - Назва з заголовку екрана.